

שיעור 31 ☒ מימרת שמואל על המלוה על המשכון

המלוה את חברו על המשכון

א. מימרת שמואל

1. לימדו את הסוגיה כולה עד סוף הפרק:
 - עמדו על המבנה של הסוגיה .
 - הפרידו בין הרבדים השונים ☒ מקורות תנאיים, מימרות האמוראים, דברי סתם התלמוד.
2. תנו את הדעת לסיטואציה של משכון ☒ לשם מה היא ניתנת ובאילו נסיבות.
3. מהו יסוד דינו של שמואל? מהו יסוד הבחנה בין קתא דמגלא ובין נסכא? מהו יסוד המחלוקת בין שמואל, רב נחמן ונהרדעא?
4. מה מעמד משכון במקורות התנאים המצוטטים? צרפו לזה גם משנה בבא מציעא פ"ו מ"ז ומשנה פסחים פ"ב מ"ג (ראו את נוסח המשנה בכ"י קויפמן).
5. לאור הנ"ל ☒ עמדו על משמעות מהלך הסוגיה בהשוותה את שמואל למקורות התנאים:
 - האם מימרת שמואל מוצגת כחידוש או האם היא עולה בקנה אחד עם פשטות מקורות התנאים?
 - מה מגמת הסוגיה ☒ האם היא תומכת בשמואל? להרחבה ☒ מג: תד"ה מתני' בדפריש.
6. מומלץ לעיין ברפרוף בסוגיה המקבילה בבבא מציעא פא:-פב:.

ב. בעל חוב קונה משכון

1. מה מעמד מקבל משכון להסבר שתלוי בדינו של ר' יצחק?
 - בבא מציעא פב. רש"י ד"ה שקונה משכון.
 - שבועות מד. תד"ה מכאן לבע"ח (ובמקבילה בב"מ פב: תד"ה אימור דאמר).
 - רי"ף, כה. ברב אלפס, "והלכתא המלוה ☒ כשבועת השומרים".
 - רמב"ם הלכות שכירות פ"י ה"א ובהשגת הראב"ד.
2. העיון בדיון הרחב של הראשונים נוגע גם לשאלת ההבחנה בין משכנו בשעת הלואתו

למשכנו שלא בשעת הלואתו. בנוסף לסוגייתנו, ראו את סוגיות היסוד:

▪ פסחים ל: המשנה, ובגמרא שעליה עד "מכאן ולהבא הוא גובה", ובגמ' לא. "לימא כתנאי ישראל? מישראל לא קני".

▪ גיטין לז. "תנן התם המלוה את חברו? שקונה משכון".

▪ קידושין ח. (שו' אחרונה) "אמר רבא אמר רב נחמן? שקונה משכון".

3. שימו לב:

▪ בכל הסוגיות ? הפרידו בין סתמא דגמרא ובין מימרות האמוראים.

▪ החילוק בין משכנו בשעת הלואתו ובין שלא בשעת הלואתו:

▪ באילו סוגיות הוא מופיע ובאילו הוא נעדר

▪ עימדו היטב על אופי הסוגיות בהן החילוק מופיע

▪ נסו לקבוע את היחס הכרונולוגי בין הסוגיות ולאור זאת לקבוע את

היחס ביניהן

4. ב"מ פא: תד"ה והא אידי; גיטין לז. תד"ה ושאני משכון.

5. המאור הגדול, כה. ברב אלפס לשבועות, (להרחבה ? מאור הגדול, יט: ברב אלפס לגיטין).

6. מלחמת השם על הרז"ה שם בשבועות.

7. ש"ך חו"מ סימן עב ס"ק ט'.